

Kvæg og grovfoder

Mykotoksiner bekymrer:

Toksinbindere anbefales året rundt

Hos griseproducenter er det mere reglen end undtagelsen, at der anvendes toksinbindere i foderet. Sådan er det ikke hos mælkeproducenterne – og det vil Destek gerne sætte fokus på.

Tenna Bang
tenna@effektivtlandbrug.dk

■ - Vi gør en stor indsats for at oplyse landmænd om mykotoksiner, som gør dyrene voldsomt syge, hvis de får for store mængder af dem, siger Jan Halskov, som er konsulent i Destek.

Han anbefaler, at mælkeproducenterne begynder at bruge toksinbindere som en forebyggende indsats mod forgiftning med mykotoksiner, 365 dage om året.

Dyrene kan blive voldsomt syge

For det kan gå rigtig galt. Selvom køerne kan tåle meget og også

mere end grisene, kan mykotoksiner i værste fald betyde, at køerne dør.

- Så dør der måske 12 eller 15 dyr på en uge, forklarer Jan Halskov om tidligere oplevelser og siger, at der ud over døde køer i de tilfælde også var køer, som var alvorligt medtaget.

Symptomerne på en mykotoksinforgiftning kan være forskellige, og det kan også være svært med sikkerhed at sige, at det, man oplever i sin besætning, skyldes mykotoksiner.

- Nogle beskriver, at det egentlig går fint, men der var måske et par yverbetændelser i sidste uge, en atypisk mælkefeber i denne uge og sådan forskellige ting, som kommer og går.

En ydelse, som måske varierer lidt osv., beskriver Jan Halskov.

Og det kan have store konsekvenser.

- En ko kan holde til utrolig meget, men når først den lægger sig, er det jo bare toppen af isbjerg, for så er der højst sandsynligt også andre dyr i besætningen, som også har fået en høj forgiftning, siger Jan Halskov.

Destek: Det tager 90 dage at regenerere

Og er køerne først blevet forgiftet, så tager det lang tid, før mykotoksinerne er ude af kroppen igen – helt op til 90 dage, oplyser Destek.

- De bruger 90 dage på at regenerere, og først her fungerer koens lever, nyrer osv. optimalt igen, altså med det taget i betragtning, at koen kontinuerligt har fået toksinbindere i de 90 dage.

Hvordan koen har det efter de 90 dage er svært at sige, oplyser Destek. For nogle kan være så

medtagede, at de aldrig kommer på fuld produktion igen.

- Og en ko, som kun yder 60 eller 70 procent, den kan landmanden ikke bruge til noget, forklarer Jan Halskov.

Forebyggende indsats med toksinbinder

Og det er derfor, at Destek gerne vil slå et slag for at give dyrene toksinbindere 365 dage om året. Toksinbinderens fornemste opgave er nemlig at sørge for, at køerne ikke »væltet« ud over kanten.

- Man kan sige, at en toksinbinder stabiliserer køerne. Altså færre køer, som skal tilses af en dyrlæge, mindre sygdom, bedre immunforsvar – de trives bare bedre, siger Jan Halskov.

Destek har de seneste år solgt produktet DT ToxiTop. Et toksinbinderprodukt, som omkring 100 landmænd landet over i dag anvender kontinuerligt i deres foderration.

Denne toksinbinder består af flere ting. Blandt andet enzymer, som omdanner mykotoksiner til ikke-toksiske metabolitter. Herudover indeholder den gærcellevægge, antioxidanter, krydderier, urter og mineraler – ting, som understøtter tarmen, leveren og immunsystemet.

Oplever bedre stabilitet i besætningen

Ordet stabilitet er et, der går igen, når Jan Halskov spørger mælkeproducenterne, hvad de oplever ved at anvende toksinbindere i foderrationen.

■ Toksinbinderen fra Destek består af flere ting, blandt andet enzymer, som omdanner mykotoksiner til ikke-toksiske metabolitter. Herudover indeholder den gærcellevægge, antioxidanter, krydderier, urter og mineraler – ting, som understøtter tarmen, leveren og immunsystemet.

- Og dem, der har brugt det i flere år, fortæller, at køerne holder stabiliteten og endda måske lægger på. Højere sundhed, mælkeydelsen stiger, fedtprocenten stiger, omkostninger pr. ko falder, og køerne er generelt mere friske og kan overkomme flere bump på vejen.

Reducerer risikoen for sygdom

For det er Desteks erfaring, at produktet faktisk giver mere end at undgå, at køerne bliver syge af toksinerne.

- Køerne bliver bedre rustet til at modstå f.eks. salmonella og E. coli, siger Jan Halskov og fortsætter:

- Fordi der i toksinbinderen er gærcellevægge, som øger modstandsdygtigheden over for salmonella og E. coli.

Overkommer bump på vejen

Derfor er den forebyggende indsats alfa og omega, så dyrene forbliver sunde og raske og ikke kommer derud, hvor de ikke kan komme tilbage igen.

- Jeg vil sidestille en toksinbinder med de mineraler og vitaminer, man bruger i foderrationerne – dem vil vi jo aldrig undvære, siger Jan Halskov og fortsætter:

- Altså i forhold til den sundhed, dyrene får ud af det, som gør, at de kan modstå forskellige bump på vejen.

Minimerer omkostningerne pr. ko

Destek anbefaler toksinbindere til både køer og kvier, 20 gram pr.

ko pr. dag ved den forebyggende indsats. Produktet koster 50 øre pr. ko pr. dag.

- For de fleste mælkeproducenter er det en lille investering med den afregning, de får i dag og har fået de sidste år. Og især set i lyset af, at omkostningerne pr. ko falder, siger Jan Halskov og fortsætter:

- Hvis dyrlægen ikke skal komme, koen ikke får den yverbetændelse, fordi den godt kan stå imod, og mælken ikke skal kasseres, da hun ikke skal behandles.

- Og vi oplever bare, at de, der bruger toksinbinder kontinuerligt, har både tjent det to, tre og fire gange hjem, fastslår han.

Sunde køer holder længere

En sundere ko kan også være medvirkende til, at køerne i stalden holder længere.

- Det kræver, at køerne er sunde. Hvis dyrene bliver syge, så når de ikke fjerde eller femte laktation, siger Jan Halskov.

At Destek også anbefaler toksinbindere til kvierne handler i høj grad om at booste deres reproduktion og give kvien en styrke med sig til første kælvning.

Anbefaler en forebyggende indsats

Selvom mange mælkeproducenter allerede anvender toksinbindere kontinuerligt, møder Jan Halskov også producenter, som mener, at det ikke er nødvendigt, fordi de er gode til at håndtere og ensilere grovfoderet. Men god ensilering kan ikke nødvendigvis løse hele problemet, mener Jan Halskov.

- En del af mykotoksinerne kan allerede være dannet ude på marken. Det gælder blandt andet toksiner fra Fusarium-svampe, som kan angribe afgrøden inden høst. Hvis toksinerne er til stede ved høst, tager man dem med ind i ensilagen, forklarer han og fortæller, at eksempelvis syre ikke kan slå de toksiner ihjel, som allerede er kommet ind i stakken.

Og lige netop i år og også de seneste år har Destek oplevet større udfordringer med toksiner, højst sandsynligt på grund af vejret.

- Vi har haft et fugtigt forår, og det er jo guld for toksinerne. Og når det så bliver varmt bagefter, så kan de rigtig udvikle sig, siger Jan Halskov og gør opmærksom på, at man aldrig ved, hvornår toksinerne får læsset til at vælte i stalden.

- Og det er derfor, den forebyggende indsats er afgørende.

Dine køer taler.

Vi hjælper dig med at lytte

Top management med fodereffektivitet

Hvilke køer tjener egentlig pengene hjem?

Mere mælk er ikke altid lig med større indtjening.

Med **Afimilk Feed Efficiency Service** får du indsigt i foderudnyttelsen hos den enkelte ko og endda på dagsniveau.

Systemet kombinerer data om foderoptagelse og mælkeydelsen, så du kan træffe beslutninger baseret på økonomi – **ikke kun på ydelse.**

Identificér de mest rentable køer
 Optimer udsætning og avlsstrategi
 Reducer foderomkostninger
 Styrk både økonomi og bæredygtighed

Foder er din største omkostning. Sørg for at få mest muligt ud af hver eneste foderenhed.

Automating Dairy Farms

www.afimilk.com
www.grotrian-as.dk

Mælkeproducent: - Det kører stabilt, og det er det, der gør forskellen

For mælkeproducent Torben Keinicke fra Sydsjælland skal der kun ét ord til at beskrive, hvorfor han for tre år siden begyndte at bruge toksinbindere, og hvorfor han stadig bruger dem den dag i dag – stabilitet.

Tenna Bang
tenna@effektivtlandbrug.dk

Torben Keinicke er mælkeproducent og driver en ejendom ved Lundby mellem Næstved og Vordingborg med 185 malkekøer. For tre år siden begyndte han at bruge toksinbinder til sine dyr. Ikke fordi der var problemer i besætningen, men for

di der var flere ting, som Torben ønskede bedre. Blandt andet var celletallet forhøjet og lå mellem 200.000 og 300.000. Samtidig ønskede han en højere ydelse end de 9.000 kg EKM, som køerne gav.

- Jeg synes, det svingede op og ned, og jeg ville gerne have noget stabilitet, forklarer han.

Celletallet faldt og ydelsen steg

Den sydsjællandske mælkeproducent begyndte at tilsætte toksinbindere til foderet, og efter 3-4 måneder skete der noget.

- Det begyndte at gå bedre, mere stabilt, siger han og fortæller, at celletallet begyndte at falde, samtidig med at ydelsen steg.

Den udvikling fortsatte, og i dag ligger celletallet i gennemsnit på godt 100.000, og køerne yder 11.700 kg EKM.

Gav et løft til hele besætningen

Hos Torben Keinicke er det både køerne og kvierne, som får toksinbindere. Og for den sydsjællandske mælkeproducent er det svært at pege præcist på, hvor det er, han oplever fremgang ud over ydelsen og celletallet. Han oplever mere stabilitet over hele linjen.

- Det er bare blevet bedre det hele, siger Torben Keinicke.

Tør ikke stoppe

Torben Keinicke har ikke prøvet

at stoppe med at bruge toksinbindere.

- Jeg er nok nervøs for, at det skal komme til at gå ned ad bakke igen, siger Torben Keinicke.

Han har oplevet så stor en gevinst af produktet, at han rent økonomisk ikke er i tvivl om, at det kan betale sig.

- Det kan det jo godt, når det går, som det gør, siger han og fastslår, at så længe celletallet

stadig bevæger sig nedad og ydelsen op, så fortsætter han.

Det giver stabilitet

Torben Keinicke spørger sommetider sig selv, om fremgangen i besætningen kan tilskrives toksinbinderen.

- Vi går jo hele tiden og finjusterer, men vi har ikke lavet større ændringer, siger han og fortæller, at den eneste ændring,

han kan komme i tanke om, er, at han i dag bruger rapskager og rapsskrå i stedet for almindeligt kraftfoder, som han brugte tidligere. I dag består foderationen til malkekøerne foruden rapskager og rapsskrå derfor af majsensilage, HP Pulp og lucerne.

Og Torben, han fortsætter med toksinbinder.

- Det kører bare stabilt, og det er det, der gør forskellen.

■ Jan Halskov fra Destek anbefaler toksinbindere i foderationen 365 dage om året. Torben Keinicke er mælkeproducent på Sydsjælland og har anvendt dem i sin besætning i tre år. For ham giver det stabilitet. Fotos: Destek

BvL FODRINGSTEKNIK

Tag kontakt nu: BvL Danmark
Flemming Hyldgaard | ☎ +45 40 32 99 45
fh@bvl-group.dk | www.bvl-farmtechnology.com

■ Hos Torben Keinicke er det både køerne og kvierne, som får toksinbindere. Han oplever, at det har givet hele besætningen et løft og den stabilitet han efterlyste, da han startede. Foto: Destek